

AH/SGE/S.2513
CI11-053N.AH

CIRCULAIRE

S.2011/053

Sociale verkiezingen 2012: bekendmaking van het wettelijk kader

12 september 2011

Alle bepalingen tot organisatie van de sociale verkiezingen van 2012 werden in juli jongstleden goedgekeurd door het Parlement en zijn zopas verschenen in het Staatsblad (31/08/2011 en 12/09/2011). Deze teksten nemen, voor het merendeel, de verschillende akkoorden over waarover werd onderhandeld tussen de sociale in de Nationale Arbeidsraad en die opgenomen zijn in hun adviezen nr. 1748 van 7 december 2010 en nr. 1766 van 2 maart 2011, en bevestigen ze.

Zo wordt onder meer bevestigd dat de sociale verkiezingen zullen plaatshebben tussen 7 en 20 mei 2012, terwijl de drempel voor de instelling van een ondernemingsraad kon behouden worden op 100 werknemers.

Om de last voor de ondernemingen bij de organisatie van de komende sociale verkiezingen enigszins te verlichten, heeft het VBO een vereenvoudiging van bepaalde aspecten van de procedure verkregen. Buiten die enkele technische aanpassingen ter vereenvoudiging van de kiesverrichtingen zijn er weinig veranderingen in vergelijking met de wetgeving met betrekking tot de verkiezingen van 2008.

Deze circulaire legt enkel de wijzigingen uit ten opzichte van het wettelijk kader dat van toepassing was voor de sociale verkiezingen 2008. Voor een volledige uiteenzetting van het nieuwe wettelijke kader voor de sociale verkiezingen 2012 verwijzen wij u naar de VBO-brochure die vanaf begin oktober 2011 beschikbaar zal zijn.

Ten slotte moet tegen eind september 2011 nog nader de wijze worden bepaald waarop bepaalde uitzendkrachten worden geteld in het kader van de berekening van de drempel van 50 of 100 werknemers. Zodra het KB ter zake is bekendgemaakt, zullen wij daar in een afzonderlijke circulaire op terugkomen.

Sociaal Departement
T + 32 2 515 08 58
F + 32 2 515 09 13
ah@vbo-feb.be

VBO vzw
Ravensteinstraat 4
B - 1000 Brussel
T + 32 2 515 08 11
F + 32 2 515 09 99
info@vbo-feb.be
www.vbo.be
Lid BUSINESSEUROPE

1. Voorgeschiedenis

Begin 2010 heeft de minister van Werk de sociale partners geraadpleegd over een lijst van problemen die zijn gerezen bij de sociale verkiezingen van mei 2008. Na onderzoek en bespreking in de Nationale Arbeidsraad hebben de sociale partners op 7 december 2010 advies nr. 1748¹ uitgebracht waarin zij, enerzijds, antwoorden op de door de minister opgeworpen problemen en, anderzijds, uit eigen beweging een aantal gezamenlijke voorstellen doen.

De regering heeft begin 2011 besloten de unanieme voorstellen van de sociale partners die zijn opgenomen in advies nr. 1748 van de NAR ten uitvoer te leggen, zonder daarbij te raken aan de huidige drempels van 50 werknemers om een CPBW op te richten en van 100 werknemers om een OR op te richten.

Bij gebrek aan een regering met volledige bevoegdheden in 2011 heeft het Parlement het volledig wettelijk kader voor de voorbereiding en de organisatie van de sociale verkiezingen van mei 2012 uitgewerkt, zoals dat trouwens ook al gebeurde voor de vorige sociale verkiezingen. Dit wettelijk kader, dat is bekendgemaakt in het BS van 31 augustus 2011 en 12 september 2011, bestaat uit 3 verschillende wetten:

- Wet van 28 juli 2011 tot bepaling van de drempel van toepassing voor de instelling van de ondernemingsraden of de vernieuwing van hun leden ter gelegenheid van de sociale verkiezingen van het jaar 2012. (B.S. 31/08/2011)
- Wet van 28 juli 2011 tot wijziging van de wet van 4 december 2007 betreffende de sociale verkiezingen van het jaar 2008. Voor het gemak van de lezer wordt deze wet in deze circulaire aangeduid met de afkorting “**W1**”. (B.S. 12/09/2011)
- Wet van 28 juli 2011 tot wijziging van de wet van 4 december 2007 tot regeling van de gerechtelijke beroepen ingesteld in het kader van de procedure aangaande de sociale verkiezingen van het jaar 2008. Voor het gemak van de lezer wordt deze wet in deze circulaire aangeduid met de afkorting “**W2**”. (B.S. 12/09/2011)

In tegenstelling met de wet tot bepaling van de drempel van toepassing voor de ondernemingsraad, die tijdelijk is (4 jaar), beoogt de wetgever met W1 en W2 een stabiel wettelijk kader voor alle toekomstige sociale verkiezingen te creëren, onder voorbehoud van latere wijzigingen. Daarom werd de titel van deze twee basiswetten gewijzigd door de verwijzing naar de sociale verkiezingen “van het jaar 2008” op te heffen.

¹ www.cnt-nar.be > Adviezen & Rapporten > 2010 > Advies nr.1748 (NB: geen rekening houden met de problemen waarover de sociale partners uiteenlopende standpunten hebben ingenomen).

Enkel de reglementaire bepalingen met betrekking tot de berekening van het aantal uitzendkrachten om de tewerkstellingsdrempel van minimum 50 of 100 werknemers te bepalen, blijven op heden onbekend. Wij zullen daar uitvoerig op terugkomen in een volgende circulaire zodra het KB uiterlijk einde september 2011 is verschenen.

Naarmate de verkiezingsprocedure vordert, zal het VBO regelmatige “**Flashberichten**” verspreiden ten behoeve van de ondernemingen die hebben ingetekend op het **VBO-informatiepakket** over de sociale verkiezingen 2012². Daarin zullen onder meer de bijkomende elementen worden opgenomen die worden vermeld in de verklarende brochure van de FOD Werkgelegenheid (traditioneel de “ministeriële omzendbrief” genoemd), die op heden nog niet beschikbaar is.

2. Inhoud van de wettelijke bepalingen

Bij de organisatie van de komende sociale verkiezingen moet de werkgever, tijdens een periode van 150 dagen, jammer genoeg nog steeds een dertigtal verplichte stappen uitvoeren. Om die last voor de ondernemingen enigszins te verlichten, **heeft het VBO een vereenvoudiging van bepaalde aspecten van de procedure verkregen.**

Buiten die enkele technische aanpassingen ter vereenvoudiging van de kiesverrichtingen zijn er weinig veranderingen in vergelijking met de wetgeving met betrekking tot de verkiezingen van 2008. Deze stabiliteit zal, naar wij hopen, de verdienste hebben dat ze het aantal gedingen in 2011-2012 beperkt.

Waarschuwing

*Deze circulaire legt enkel de wijzigingen uit ten opzichte van het wettelijk kader dat van toepassing was voor de sociale verkiezingen 2008. Voor een volledige uiteenzetting van het nieuwe wettelijke kader voor de sociale verkiezingen 2012 verwijzen wij u naar de VBO-brochure³ die vanaf begin oktober 2011 beschikbaar zal zijn in het kader van het **VBO-informatiepakket** over de sociale verkiezingen.*

² Het VBO-informatiepakket voor de sociale verkiezingen 2012 bestaat uit de VBO-brochure, een reeks gedecentraliseerde seminars en Flashberichten. Zie folder en bestelbon: http://vbo-feb.be/media/uploads/public/custom/socelec2012/Socverkiezingen2012_VBOpakket1.pdf

³ N. Beaufils in samenwerking met A. Hellebuyck en M. Claus, *Sociale verkiezingen 2012*, Uitg. VBO, 2011.

2.1. Vaststelling van de datum van de sociale verkiezingen 2012 (W1, art.4)

De volgende **sociale verkiezingen** zullen plaatshebben van **7 tot 20 mei 2012** (dag Y). Dit is de periode die op 2 maart 2011 door de sociale partners werd voorgesteld in advies nr. 1766 van de NAR.

Ter herinnering: deze datum wordt in iedere onderneming bepaald door de raad of het comité of, bij ontstentenis daarvan, door de werkgever zelf.

Bijgevolg zal, naargelang van de in de onderneming gekozen dag Y, de **pre-electorale procedure**, al naar het geval, starten **tussen 9 en 22 december 2011** (dag X-60).

2.2. Behoud van de drempels in 2012 (W2, art.2)

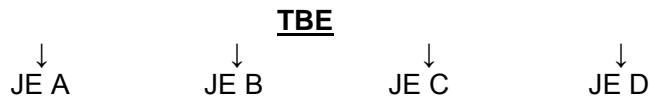
De drempels van 100 en 50 werknemers die respectievelijk van toepassing zijn voor de instelling van de ondernemingsraden en van de comités voor preventie en bescherming op het werk blijven behouden.

Ter herinnering: bij het uitwerken van het ontwerp van interprofessioneel akkoord 2011-2012 hadden de sociale partners beslist dat er geen enkele wijziging aan de huidige regels voor de sociale verkiezingen zou worden aangebracht, met uitzondering van de gezamenlijke akkoorden die zijn opgenomen in advies nr. 1748 van de Nationale Arbeidsraad van 7 december 2010. Dit advies bevat geen enkel voorstel aangaande de verlaging van de drempel van 100 werknemers voor de oprichting van de ondernemingsraad.

Deze drempel blijft dus behouden voor de verkiezingen 2012. Zoals in 2007 was er een wet nodig om tijdelijk af te wijken van de drempel van 50 werknemers zoals bepaald door artikel 14 van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven. Deze tijdelijke verlenging maakt het voorwerp uit van de wet van 28 juli 2011 tot bepaling van de drempel van toepassing voor de instelling van de ondernemingsraden of de vernieuwing van hun leden ter gelegenheid van de sociale verkiezingen van het jaar 2012.

2.3. Informatie op dag “X – 60” (W1, art. 5.1°)

De werkgever moet voortaan de ad-hocorganen uiterlijk op “X – 60” ook informeren over de aard, de gebieden en de graad van zelfstandigheid of afhankelijkheid van de juridische entiteiten ten opzichte van de technische bedrijfseenheid. Het gaat om de hypothese waarbij meerdere juridische entiteiten (JE's) vermoed worden slechts één enkele technische bedrijfseenheid (TBE) te vormen.

Tot nu toe voorzag de wetgeving enkel in een verplichting om te informeren over de aard, de gebieden en de graad van zelfstandigheid of afhankelijkheid van de zetel (TBE) ten opzichte van de juridische entiteit (JE).

Ter herinnering: wanneer er in de onderneming al een raad of een comité bestaat, hoeft de werkgever slechts de wijzigingen mee te delen die zich sinds 2008 hebben voorgedaan in de structuur van de onderneming en in de zelfstandigheid/afhankelijkheid van de zetel ten opzichte van de juridische entiteit of voortaan van de juridische entiteiten ten opzichte van de zetel.

2.4. Wijze van overdracht van bepaalde gegevens: vervanging van de verzending per e-mail door een beveiligde upload (W1, art. 5.2°, art. 6, art. 9.3° en art. 17)

De wijze waarop bepaalde gegevens en inlichtingen op welbepaalde tijdstippen in de verkiezingsprocedure worden overgedragen aan de interprofessionele representatieve organisaties van werknemers en van kaderleden wordt vereenvoudigd.

Al in 2008 kon de werkgever kiezen tussen de traditionele wijze van “papier verzending” met de post naar de zetel van de verschillende representatieve organisaties of de elektronische verzending van deze inlichtingen naar een e-mailadres bij de FOD Werkgelegenheid. De elektronische mededeling biedt de werkgever het voordeel dat ze niet alleen gecentraliseerd is (aangezien de FOD Werkgelegenheid zich op zijn beurt belast met het doorsturen van deze inlichtingen naar de representatieve vakbonden), maar tegelijk ook beveiligd (opheffing van het risico van vergissingen in de formulering van de adressen), snel en kosteloos (geen kosten van verzending met de post meer).

Deze gecentraliseerde mededeling zal in 2012 behouden blijven, met een efficiëntere informaticaomgeving. Gelet op de technische problemen waar men in 2008 mee te maken kreeg (overvolle mailbox die daardoor de ondernemingen belette hun vervaldagen in acht te nemen), heeft de FOD Werkgelegenheid besloten een nieuwe functie te creëren in zijn beveiligde webapplicatie die al diende voor de verzending van de verkiezingsuitslagen: een nieuw beveiligd platform zal de werkgever de mogelijkheid bieden de verschillende documenten te uploaden.

Daarom voorziet W1 voortaan in de mogelijkheid voor de werkgever om de verschillende documenten te uploaden naar de aan de sociale verkiezingen gewijde beveiligde webapplicatie van de FOD Werkgelegenheid.

Eén enkele upload zal dus op elke datum volstaan als de werkgever kiest voor de overdracht van de documenten langs elektronische weg.

Concreet, en zonder in detail te treden (zie VBO-brochure), heeft deze nieuwe mogelijkheid tot beveiligde upload betrekking op de volgende inlichtingen:

- kopie van de aanplakkingen op dag X - 60,
- kopie van de aanplakkingen op dag X - 35,
- kopie van de aanplakkingen op dag X,
- processen-verbaal.

De modelformulieren met betrekking tot deze verschillende tijdstippen zijn opgenomen als bijlage van W1 en zijn al publiek toegankelijk op de website www.werk.belgie.be van de FOD Werkgelegenheid (rubriek Sociale verkiezingen). De werkgever die kiest voor de elektronische verzending dient in 3 stappen tewerk te gaan:

- 1°) de blanco formulieren downloaden van de site: www.werk.belgie.be (rubriek 'Sociale verkiezingen'),
- 2°) deze formulieren offline invullen,
- 3°) de ingevulde formulieren uploaden naar de beveiligde webapplicatie (nieuw uploadplatform).

Voor deze laatste stap, die een beveiligde identificatie vereist, zal de FOD Werkgelegenheid via de post aan de werkgever uiterlijk op 18 november 2011 zijn dossiernummer meedelen. Dit dossiernummer bestaat uit 5 cijfers en eindigt altijd met een 1 voor de raad en met een 2 voor het comité. Als de onderneming het dossiernummer niet vóór 18 november 2011 heeft ontvangen, zal ze contact met de FOD Werkgelegenheid moeten opnemen op het volgende e-mailadres: socialeverkiezingen@werk.belgie.be.

W1 bevat voor het eerst het model van proces-verbaal van de stem- en stemopnemingsverrichtingen (zie ook punt 2.15)⁴, alsook bijzondere modellen in geval van stemming per brief of voortijdige stopzetting van de sociale verkiezingen. Dit zorgt voor het pragmatisme en de rechtszekerheid waar de sociale partners om hadden gevraagd in hun advies nr.1748 van de NAR.

⁴ Het model van proces-verbaal was tot nu toe toegevoegd aan de verklarende brochure van de FOD Werkgelegenheid.

2.5. Vakorganisaties die gemachtigd zijn om kandidaten voor te dragen in geval van schorsing van de kiesverrichtingen (W1, art.8)

Aangezien het al dan niet schorsen van de kiesverrichtingen wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan zich kan voordoen op een datum waarop de organisaties die "*kandidaten hebben voorgedragen*" nog niet gekend zijn, wijzigt de wetgever de wettekst door voortaan te verwijzen naar de organisaties die gemachtigd zijn om kandidaten voor te dragen (organisaties die "*kandidaten kunnen voordragen*").

2.6. Voorlopige kiezerslijsten: een nummer voor iedere werknemer (W1, art. 9.1°)

De voorlopige kiezerslijsten moeten voortaan voor elke categorie kiezers afzonderlijk het aantal "werknemers-kiezers" aangeven.

Deze wijziging heeft tot doel te weten hoeveel kiezers er in elk van de categorieën zijn. In hun advies nr.1748 van de NAR verklaren de sociale partners dat deze nummering het nazicht op de correctheid en de volledigheid van de gegevens moet vereenvoudigen en het gemakkelijker moet maken deze gegevens te gebruiken bij de berekeningen die in de loop van de verdere procedure nog moeten worden uitgevoerd.

2.7. Elektronische terbeschikkingstelling van de kandidatenlijst (W1, art.10)

Om te zorgen voor een zekere samenhang in de wijzen van aanplakking van de berichten in de onderneming bepaalt de wet dat de aanplakking van de kandidatenlijst kan vervangen worden door het ter beschikking stellen van een elektronisch document, voor zover alle werknemers hiertoe toegang hebben tijdens hun normale werkuren. De kandidatenlijst was namelijk het enige document waarvoor de wetgeving nog niet bepaalde dat de aanplakking kon worden vervangen door een voor alle werknemers tijdens hun normale werkuren toegankelijke elektronische terbeschikkingstelling.

2.8. Duur van aanplakking van de verschillende berichten (W1, art.11 en 17)

De duur van aanplakking van verschillende documenten (berichten over de datum van de verkiezingen, de kieskalender, de aankondiging van de neerlegging van de kiezerslijsten, de kandidatenlijsten, de lijsten van de leden van de kiesbureaus, de indeling van de kiezers, de overhandiging van de oproepingsbrieven) wordt verkort en vastgesteld op 15 dagen na de aanplakking van de uitslag van de stemming (ter herinnering: deze gebeurt uiterlijk 2 dagen na het afsluiten van de kiesverrichtingen). De wetswijziging beoogt dus de vorige vervaldag van Y + 86 voor deze verschillende aanplakkingen te vervangen door Y + 17.

Hierna, en tot de 84ste dag (Y + 86) na de aanplakking van de uitslag van de stemming, moeten deze berichten ter beschikking gesteld worden van de werknemers op hun eenvoudig verzoek. Hiertoe dient een bericht dat de plaats waar deze documenten kunnen worden geraadpleegd te worden aangeplakt op een duidelijke en zichtbare plaats. Deze wijziging komt tegemoet aan de wens van de sociale partners in advies nr. 1748 van de NAR om te vermijden dat de aanplakborden van de onderneming onleesbaar zouden worden ten gevolge van de opeenhoping van aangeplakte documenten en om de leesbaarheid van de belangrijke inlichtingen te garanderen.

A contrario moet het bericht met de verkiezingsuitslagen en de samenstelling van de raad of van het comité gedurende 84 dagen vanaf Y + 2 aangeplakt blijven.

Wij herinneren eraan dat in geval van elektronische terbeschikkingstelling van de berichten waarvan hierboven sprake is (doorgaans via een bedrijfsintranet), alle documenten voor alle werknemers tijdens hun normale werkuren toegankelijk moeten blijven tot op dag Y + 86.

2.9. Wijze van bezorging van de oproepingsbrieven aan de kiezers die afwezig zijn in de onderneming (W1, art.13)

De kiezer die op de dag(en) waarop de oproepingsbrief wordt overhandigd niet in de onderneming aanwezig is, kan worden opgeroepen bij een ter post aangetekende brief of voortaan door eender welk middel (e-mail, fax, enz.) voor zover de werkgever het bewijs kan leveren van verzending van deze oproepingsbrief en van ontvangst door de geadresseerde. De **overhandiging** van de oproepingsbrieven moet, zoals voorheen, uiterlijk tien dagen vóór de verkiezingsdag gebeuren.

Circulaire (-8-)
S.2011/053

W1 bepaalt dat bij ontstentenis van een bewijs van ontvangst door de bestemming de oproepingsbrief noodzakelijkerwijs bij een ter post **aangetekende brief** wordt verzonden ten laatste **acht dagen** voor de dag van de verkiezingen.

In hun advies nr.1748 van de NAR hebben de sociale partners inderdaad de wens uitgedrukt dat de modaliteiten en de termijnen voor de overhandiging van de oproepingsbrieven aan de kiezers zouden versoepeld worden, door het mogelijk te maken dat de uitdeling ervan over meerdere dagen wordt gespreid (zie ook punt 2.10). Dit heeft met name tot doel de oproepingsbrieven gemakkelijker dan in het verleden te kunnen overhandigen aan sommige deeltijdse werknemers. Aldus zal, in het belang van alle betrokken partijen, het beroep op de aangetekende verzending beperkt kunnen worden.

De wet staat voortaan toe dat eenzelfde aangetekende zending in voorkomend geval twee oproepingsbrieven bevat: die voor de verkiezing van de raad en die voor de verkiezing van het comité.

2.10. Uiterste datum voor het bijwerken van de kiezerslijsten (W1, art.12)

De uiterste datum voor het bijwerken van de kiezerslijsten wordt met twee dagen vervroegd (van Y - 11 tot Y - 13), wat de werkgever twee extra dagen geeft om de oproepingsbrieven voor de verkiezingen te overhandigen. Zoals reeds vermeld onder het vorige punt, hebben de sociale partners uit eigen beweging in advies nr. 1748 van de NAR voorgesteld om de werkgever drie dagen in plaats van één enkele voorheen te geven tussen de uiteindelijke bijwerking van de kiezerslijsten en de effectieve overhandiging van de oproepingsbrieven aan het personeel.

2.11. Wijze van oproeping van de kiezers in geval van stemming per brief (W1, art.13)

De wijze van oproeping van de kiezers in geval van stemming per brief is eveneens aangepast.

Eenzijds is het voortaan mogelijk om de oproepingsbrieven en de stembiljetten in de onderneming en tegen ontvangstbewijs uiterlijk tien dagen vóór de datum van de verkiezingen **te overhandigen** aan de werknemers die in de onderneming aanwezig zijn (zie ook punt 2.9).

Circulaire (-9-)
S.2011/053

Anderzijds, voor de werknemers die per brief moeten kunnen stemmen en die niet in de onderneming aanwezig zijn op de dag(en) dat de oproepingsbrieven en stembiljetten worden overhandigd, zendt de voorzitter van het kiesbureau de oproeping naar de kiezer bij **aangetekend schrijven** op de laatste dag van deze overhandiging, dat wil zeggen uiterlijk tien dagen **vóór** de dag van de verkiezingen.

Het is voortaan toegestaan in eenzelfde enveloppe de oproepingsbrieven voor de verkiezingen en de stembiljetten voor de verkiezing voor de raad en voor het comité te stoppen, alsook de stembiljetten voor arbeiders en voor bedienden in geval van gemeenschappelijk kiescollege.

2.12. Vermeldingen die in de oproepingsbrieven moeten voorkomen (W1, art.13 in fine)

De vermeldingen die minstens in de oproeping voor de verkiezing moeten voorkomen (namelijk de plaats, de datum en het stembureau) zijn nader in de wet bepaald.

2.13. Wijze van rangschikking van de verdachte stembiljetten (W1, art.14 en 15)

De wijze van rangschikking van de stembiljetten en met name de rangschikking van de verdachte stembiljetten is verduidelijkt. Dit komt tegemoet aan de wens die de sociale partners hadden uitgedrukt in advies nr. 1748 van de NAR, om de stemopnemingsverrichtingen te vereenvoudigen door de dubbele paraferingen te vermijden. Zo moet, bij twijfel over de geldigheid van het biljet, de voorzitter het biljet paraferen en vervolgens onmiddellijk een beslissing nemen over de geldigheid of ongeldigheid ervan zonder dat het bij die gelegenheid nogmaals geparafeerd of geïseerd moet worden.

2.14. Wijze van rangschikking van de niet verkozen kandidaten en de plaatsvervangers (W1, art.16)

De wijze van rangschikking van de niet verkozen kandidaten wordt "geherformuleerd". Voortaan zal de aanwijzing van de plaatsvervangers en van de niet verkozen kandidaten in de loop van eenzelfde operatie gebeuren.

Vooraleer de plaatsvervangende en resterende niet verkozen kandidaten worden aangewezen, gaat het bureau, na weglating van de gewone verkozen kandidaten, over tot een tweede individuele toewijzing van de lijststemmen die aan de orde van de voordracht ten goede komt.

Deze toewijzing geschiedt op dezelfde wijze als voor de gewone kandidaten, doch te beginnen met de eerste van de niet verkozen kandidaten in de orde van de voordracht. Alle plaatsvervangers, evenals hun volgorde en de voorlopige volgorde van de resterende niet verkozen kandidaten, worden bepaald in functie van het aantal bekomen naamstemmen vermeerderd met de hen toegewezen lijststemmen bij deze tweede individuele toewijzing.

Deze verduidelijking komt tegemoet aan de wens die de sociale partners hadden uitgedrukt in advies nr. 1748 van de NAR, om een derde toewijzing van de lijststemmen voor het bepalen van de voorlopige volgorde van de niet verkozen kandidaten definitief te schrappen.

Daartoe bepalen de sociale partners de volgende stappen:

- vooreerst moet na een eerste toewijzing van de lijststemmen de volgorde van de gewone verkozenen worden bepaald;
- vervolgens moeten, door middel van een tweede en laatste toewijzing van de lijststemmen, zowel de plaatsvervangers als de niet verkozen kandidaten worden aangewezen en hun volgorde worden vastgesteld. Dat gebeurt door alle lijststemmen opnieuw te verdelen onder de resterende kandidaten per lijst, na er, voor de berekening, de eerder aangewezen effectief verkozen kandidaten uit weg te hebben gelaten.

De sociale partners hebben voorgesteld de voorlopige volgorde van de niet verkozen kandidaten te registreren in het proces-verbaal. Om na te gaan of en in welke volgorde de niet verkozen kandidaten een mandaat van plaatsvervanger of van effectief lid kunnen opnemen, moet men met name weten of ze al dan niet onder de toepassing vallen van artikel 21, § 3 van de wet houdende organisatie van het bedrijfsleven en van artikel 62 van de Welzijnswet; bijgevolg hebben de sociale partners de wens uitgedrukt om in het proces-verbaal slechts een voorlopige volgorde te bepalen, die uitsluitend rekening houdt met de resultaten van de stemming. De definitieve volgorde zal moeten bepaald worden rekening houdend met voornoemde wettelijke bepalingen.

2.15. Verzending van de processen-verbaal van afsluiting van de stemming en van de resultaten van de stemming: vereenvoudiging (W1, art.17)

De ondernemingen beschikken voortaan over een wettelijk model van proces-verbaal van afsluiting van de stemming. Zoals reeds vermeld onder punt 2.4 was het model van proces-verbaal tot in 2008 toegevoegd aan de verklarende brochure van de FOD Werkgelegenheid (traditioneel de "ministeriële omzendbrief" genoemd).

De wetgever vereenvoudigt de formaliteiten voor het verzenden van het proces-verbaal door te voorzien in de mogelijkheid om dit voor de FOD Werkgelegenheid bestemde (origineel) document te uploaden naar de beveiligde webapplicatie waarin speciaal is voorzien op de website van genoemde Federale overheidsdienst. De werkgever behoudt echter het recht om dit originele proces-verbaal (papieren versie) via de post naar de directeur-generaal van de Algemene directie Individuele arbeidsbetrekkingen van de FOD Werkgelegenheid te sturen.

Zoals in het verleden kunnen de resultaten van de stemming worden meegedeeld, ofwel langs elektronische weg op de beveiligde webapplicatie waarin daartoe speciaal is voorzien op de website van de FOD Werkgelegenheid, hetzij via de post, door de statistische steekkaart (papieren versie) naar de FOD Werkgelegenheid te zenden.

Ter herinnering: het proces-verbaal en de resultaten van de stemming worden onmiddellijk, dus in principe op dag Y, door de voorzitter van het bureau naar de FOD Werkgelegenheid gezonden.

2.16. Elektronisch stemmen: afschaffing van de magneetkaarten (W1, art.18)

De verplichting om gebruik te maken van afzonderlijke magneetkaarten wanneer er tegelijk voor de raad en voor het comité wordt gestemd, wordt afgeschaft. In overeenstemming met advies nr. 1748 van de NAR schaft de wetgever in werkelijkheid de verplichting af om magneetkaarten te gebruiken; voortaan is ze geen voorwaarde voor de geldigheid van de elektronische stemming meer, om tegemoet te komen aan de recente evolutie van de informatica.

De betrokken werkgever zal dus niet meer moeten investeren in een hardware met magneetkaarten. Hij zal een beroep kunnen doen op een erkende software die kan gebruikt worden op de informatica-apparatuur van de onderneming.

Alle andere wettelijke voorwaarden voor de geldigheid van het elektronisch stelsysteem blijven echter van toepassing. In advies nr. 1748 van de NAR vestigen de sociale partners in het bijzonder de aandacht op de volgende voorwaarden: elk systeem moet de nodige waarborgen bieden inzake betrouwbaarheid en veiligheid, de onmogelijkheid verzekeren van elke manipulatie van de geregistreerde gegevens en het geheim der stemming garanderen, en dient met name de bewaring te verzekeren van de resultaten van de stemming alsook de mogelijkheid tot controle van de stemverrichtingen en van de resultaten door de arbeidsgerechten.

Ter herinnering: de beslissing om over te gaan tot elektronisch stemmen wordt vóór dag X unaniem genomen door de leden van de raad of van het comité. Om iedere latere betwisting te vermijden, dient de werkgever de werknemers-vertegenwoordigers tijdig en volledig in te lichten, met name over het gebruikte soort systeem (software) en over de concrete modaliteiten van de in de onderneming voorgenomen elektronische stemming. De inhoud van het akkoord over de elektronische stemming dient zo gedetailleerd mogelijk op schrift te worden gesteld.

2.17. Gehele of gedeeltelijke stopzetting van de verkiezingsprocedure (W1, art.19)

Artikel 78 van de wet betreffende de sociale verkiezingen werd herschreven met het lovenswaardige doel het te verduidelijken, zoals de sociale partners hadden gevraagd. Hoe er tewerk moet worden gegaan in geval van gehele of gedeeltelijke stopzetting van de te volgen procedure wordt uitvoerig uiteengezet in de VBO-brochure.

In een streven naar vereenvoudiging en rechtszekerheid is er voortaan een wettelijk model van proces-verbaal voor de volgende drie situaties:

- “Stopzetting van procedure 1”, in te vullen door de werkgever: volledige stopzetting wanneer geen enkele kandidatenlijst werd ingediend voor geen enkele werknemerscategorie (X+35)⁵.
- “Stopzetting van procedure 2”, in te vullen door het kiesbureau met het grootste aantal kiezers (Y-11): gedeeltelijke stopzetting voor de personeelscategorieën waarin geen enkele kandidatenlijst werd ingediend (X+35), maar op voorwaarde dat kandidatenlijsten werden ingediend in de andere categorieën. In dit geval worden er verkiezingen gehouden voor de andere personeelscategorieën.
- “Stopzetting van procedure 3”, in te vullen door het kiesbureau (Y-11): gedeeltelijke stopzetting voor een personeelscategorie wanneer een enkele representatieve organisatie een kandidatenlijst heeft ingediend en het aantal kandidaten voorgedragen op deze lijst lager is dan of gelijk is aan het aantal toe te kennen gewone mandaten. In dat geval zijn deze kandidaten van rechtswege verkozen.

⁵ Dit is ook bedoeld voor de situatie waarin alle voorgedragen kandidaturen werden ingetrokken (X+47), alsook voor de situatie waarin alle voorgedragen kandidaturen nietig werden verklaard door de arbeidsrechtbank (X+75).

In overeenstemming met advies nr. 1748 van de NAR bepaalt W1 dat de kandidaat die van rechtswege verkozen is op grond van art.78, §3 van de wet betreffende de sociale verkiezingen voortaan als verkozene de ontslagbescherming van de wet van 19 maart 1991 geniet, ook al is hij de enige verkozene en al zal, bij toepassing van de algemene beginselen, de raad of het comité niet kunnen functioneren. Deze wettelijke verduidelijking maakt een einde aan een controverse, waarover echter in tegengestelde zin werd beslist in een arrest van 4 april 2011 van het Hof van cassatie.

2.18. Creatie van nieuwe leidinggevende functies (W1, art.20)

De wetgever regelt het geval waarin nieuwe leidinggevende functies zijn gecreëerd tussen het tijdstip waarop de lijst van de leidinggevende functies definitief is geworden en het tijdstip van de aanplakking van het resultaat van de stemming.

2.19. Behoud van de bepalingen inzake de gerechtelijke beroepen (W2)

De gerechtelijke beroepen ingesteld in het kader van de verkiezingsprocedure voor de sociale verkiezingen maken het onderwerp uit van een specifieke wet die in deze circulaire wordt aangeduid met de afkorting "W2" (wet van 4 december 2007 tot regeling van de gerechtelijke beroepen ingesteld in het kader van de procedure aangaande de sociale verkiezingen).

Deze wet zal voortaan de beroepen op het gebied van sociale verkiezingen regelen, aangezien de verwijzing naar de sociale verkiezingen van het jaar 2008 uit de titel van de wet is geschrapt.

Er is ter zake geen enkele wijziging ten opzichte van 2008.